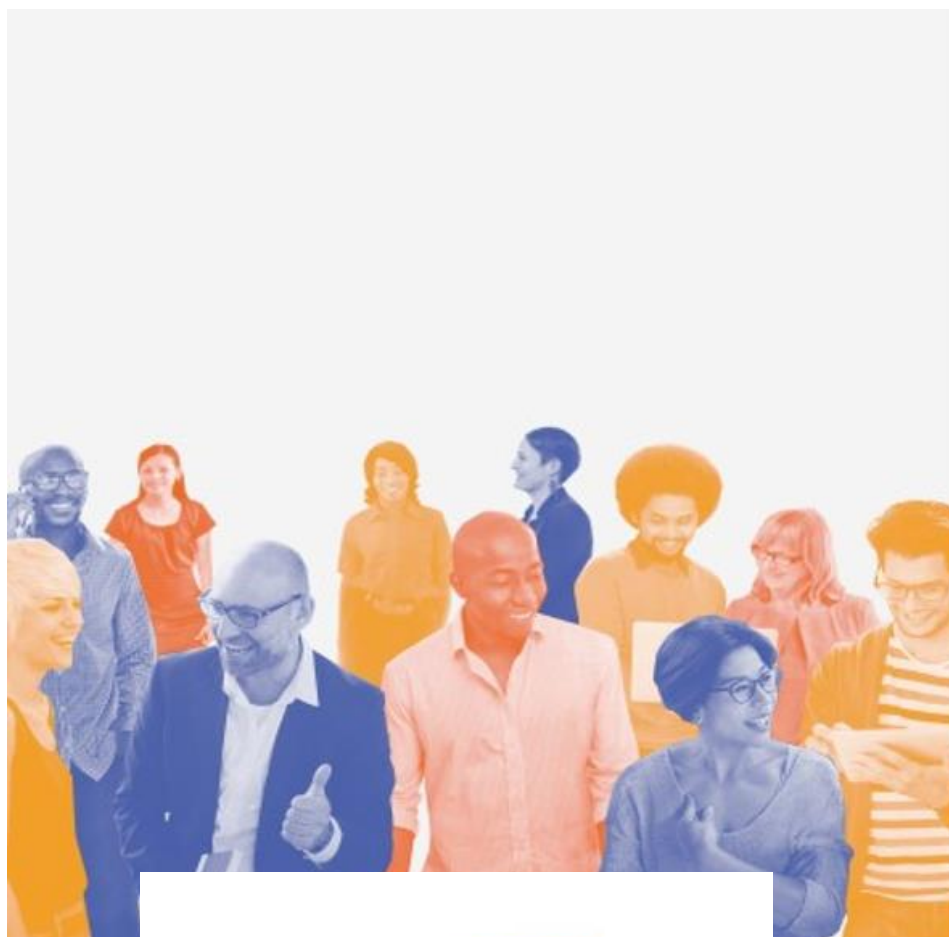

Europski panel građana i građanki o rasipanju hrane

Treće zasjedanje:

10. 2. – 12. 2. 2023.

#FoodWasteEU

1. Pregled

Na europskom panelu građana i građanki o rasipanju hrane sudjeluje 150 nasumično odabranih građana i građanki, koji su se sastali tri puta. Na prvom zasjedanju, koje je održano od 16. do 18. prosinca 2022. u Bruxellesu, građani i građanke osmislili su moguće pristupe za sprečavanje i smanjenje rasipanja hrane o kojima su smatrali da bi bilo najbolje dalje raspravljati na idućim zasjedanjima. Nakon tog zasjedanja Odbor stručnjaka u okviru panela grupirao je odabrane pristupe u tri tematska područja:

1. „Suradnja u lancu vrijednosti prehrambenih proizvoda: Od polja do stola”
2. „Inicijative u prehrambenom sektoru”
3. „Poticanje promjene ponašanja potrošača”.

Drugo zasjedanje održano je na internetu od 20. do 22. siječnja 2023. i cilj mu je bio oblikovati prve konkretne ideje koje će poslužiti kao osnova za preporuke građana i građanki za sprečavanje rasipanja hrane. Nakon iterativnog postupka istorazinske ocjene građani i građanke, raspoređeni u istih 12 radnih skupina kao i na prvom i drugom zasjedanju, preispitali su i međusobno nadogradili svoj rad te iznijeli ideje za smanjenje rasipanja hrane.

Na trećem zasjedanju, održanom uživo u Bruxellesu od 10. do 12. veljače 2023., građani i građanke dovršili su svoje preporuke. U okviru radnih skupina raspravljali su o primljenim povratnim informacijama i mišljenjima stručnjaka i osoba iz raznih sredina, nakon čega je svih 12 radnih skupina finaliziralo preporuke. U konačnom postupku glasovanja svi su građani i građanke glasali za ili protiv svake od preporuka.

U Odboru stručnjaka sudjelovali su sljedeći stručnjaci:

- **Anne-Laure Gassin**, voditeljica tima u Odjelu za strategiju „od polja do stola” Glavne uprave za zdravlje i sigurnost hrane, Europska komisija
- **Toine Timmermans**, voditelj programa za održive lance opskrbe hranom na Sveučilištu u Wageningenu
- **Gyula Kasza**, koordinator projekta *Maradék Nélkül*, mađarskog nacionalnog programa za sprečavanje rasipanja hrane; izvanredni profesor na Sveučilištu veterinarske medicine u Mađarskoj
- **Laura Fernández Celemín**, glavna direktorica Europskog vijeća za informiranje potrošača o hrani
- **Maïwenn L’Hoir**, voditeljica projekata za borbu protiv rasipanja hrane i nesigurnosti opskrbe hranom – održiva prehrana u Ministarstvu poljoprivrede i neovisnosti opskrbe hranom, Francuska
- **Betty Chang**, voditeljica za područje rasipanja hrane u Europskom vijeću za informiranje potrošača o hrani.

1. dan (petak)

Prvi dan završnog zasjedanja primale su se povratne informacije o idejama za preporuke sastavljenima na 2. zasjedanju i raspravljalo se o njima. Na plenarnoj su sjednici stručni govornici iz raznih područja (vidjeti popis u nastavku) iznijeli svoja opća opažanja i uvide u ideje koje su predložili građani i građanke. Iz svoje su perspektive ukazali na područja u kojima su uočili nedostatke ili prilike za poboljšanje ideja građana i građanki s obzirom na njihov mogući utjecaj na sprečavanje rasipanja hrane. Nakon toga su građani i građanke na tri usporedne plenarne sjednice, od kojih se svaka bavila

jednim tematskim područjem, imali priliku sa stručnjacima razgovarati o daljnjem razvoju ideja. Na svakoj od tih sjednica četiri su se radne skupine, u kojima je sudjelovalo do 50 građana i građanki, sastale s po tri stručnjaka (vidjeti popise u nastavku) i s njima razmijenile mišljenja o daljnjem razvoju ideja.

2. dan (subota)

Na temelju izvornih ideja, doprinosa i povratnih informacija primljenih tijekom plenarnih sjednica, kao i na temelju rasprava koje su uslijedile, građani i građanke ponovno su se rasporedili u 12 radnih skupina kako bi sastavili, razradili i finalizirali svoje preporuke. Tijekom tog su postupka utvrdili glavne probleme i nedostatke informacija zbog kojih je otežana izrada sveobuhvatnih, ali preciznih preporuka. Kako bi odgovorili na ta pitanja i prekinuli eventualne zastoje, nekoliko se stručnjaka nakratko pridružilo raspravama prije nego su građani i građanke finalizirali svoje preporuke. U postizanju konsenzusa pomagali su im iskusni moderatori.

3. dan (nedjelja)

Na završnoj su plenarnoj sjednici izvjestitelji 12 radnih skupina predstavili svoje preporuke cijelom panelu. Nakon predstavljanja svih preporuka po tematskim područjima moderatori su pročitali naslov svake preporuke, jedan po jedan, a građani i građanke trebali su glasovati „za” ili „protiv” u povjerljivom pisanom postupku glasovanja. Naslovi preporuka i rezultati glasovanja nalaze se u nastavku, u odjeljku s rezultatima. Nakon što su glavni moderatori predstavili rezultate glasovanja, građani i građanke međusobno su i s dužnosnicima Europske komisije razgovarali o svojem iskustvu u panelu građana i građanki. Naposljetku, panel su zaključili Colin Scicluna, šef kabineta potpredsjednice Europske komisije za demokraciju i demografiju, Sandra Gallina, glavna direktorica Glavne uprave za zdravlje i sigurnost hrane, i Pia Ahrenkilde Hansen, glavna direktorica Glavne uprave za komunikaciju.

Govornici na trećem zasjedanju bili su:

Transverzalne teme

- **Toine Timmermans**, voditelj programa za održive lance opskrbe hranom na Sveučilištu u Wageningenu
- **Anja De Cunto**, voditeljica tima za hranu u mreži EUROCIITIES
- **Maiwenn L’Hoir**, voditeljica projekata za borbu protiv rasipanja hrane i nesigurnosti opskrbe hranom – održiva prehrana u Ministarstvu poljoprivrede i neovisnosti opskrbe hranom, Francuska

Prvo tematsko područje: „Suradnja u lancu vrijednosti prehrambenih proizvoda: Od polja do stola”

- **Angela Frigo**, glavna tajnica Europskog saveza banaka hrane (FEBA)
- **Eva Sali**, savjetnica za politiku u području sigurnosti hrane u udruženju COPA-COGECA
- **Luc Lignon**, voditelj odjela za politiku u području hrane Grada Montpellier, Francuska

Drugo tematsko područje: „Inicijative u prehrambenom sektoru”

- **Els Bedert**, direktorica za politiku i održivost proizvoda u organizaciji EuroCommerce
- **Timothy John Hobley**, izvanredni profesor u Nacionalnom institutu za hranu Danskog tehničkog sveučilišta

- **Minna Huttunen**, savjetnica ministra u Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva, Finska

Treće tematsko područje: „Poticanje promjene ponašanja potrošača”

- **Gyula Kasza**, koordinator projekta *Maradék Nélkül*, mađarskog nacionalnog programa za sprečavanje rasipanja hrane; izvanredni profesor na Sveučilištu veterinarske medicine u Mađarskoj
- **Camille Perrin**, viša službenica za prehrambenu politiku u Europskoj organizaciji za zaštitu potrošača (BEUC)
- **Marjolijn Schrijnen**, viša voditeljica projekata u Nizozemskom centru za ishranu

2. Program

Petak (10. 2.)	Plenarna sjednica		
12:30 – 13:45	Okupljanje sudionika i ručak		
14:00 – 14:30	Pozdravni govor i predstavljanje dnevnog reda		
14:30 – 15:30	Dodatne informacije o transverzalnim temama i cilju preporuka		
15:30 – 16:00	Stanka za kavu		
16:00 – 18:00	Tri podplenarne sjednice		
	Radne skupine 1 – 4: 2. tematsko područje „Inicijative u prehrambenom sektoru”	Radne skupine 5 – 8: 3. tematsko područje „Poticanje promjene ponašanja potrošača”	Radne skupine 9 – 12: 1. tematsko područje „Suradnja u lancu vrijednosti prehrambenih proizvoda: Od polja do stola”
Subota (11. 2.)	Radne skupine		
9:00 – 10:30	Rasprava o 1. ideji i sastavljanje 1. preporuke		
10:30 – 11:00	Stanka za kavu		
11:00 – 12:30	Rasprava o 2. ideji i sastavljanje 2. preporuke		
12:30 – 14:00	Stanka za ručak		
14:00 – 15:30	Mišljenja stručnjaka o nacrtima 1. i 2. preporuke		
15:30 – 16:00	Stanka za kavu		
16:00 – 17:30	Finalizacija 1. i 2. preporuke		
Nedjelja (12. 2.)	Plenarna sjednica		
09:00 – 09:15	Pozdravni govor		
09:15 – 09:50	Predstavljanje preporuka za 1. tematsko područje i glasovanje		
09:50 – 10:25	Predstavljanje preporuka za 2. tematsko područje i glasovanje		
10:25 – 11:00	Predstavljanje preporuka za 3. tematsko područje i glasovanje		
11:00 – 11:30	Stanka za kavu		
11:30 – 11:45	Skupno fotografiranje		
11:45 – 12:15	Predstavljanje rezultata		
12:15 – 12:45	Svečanost i službeni govori predstavnika institucija EU-a		
12:45 – 13:00	Odlazak sudionika		

3. Snimke plenarnih sjednica

- **10. 2. 2023. Glavna plenarna sjednica i plenarna sjednica za 2. tematsko područje:**
<https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-3-20230210-gasp>
- **10. 2. 2023. Plenarna sjednica za 3. tematsko područje:**
<https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-3-20230210-jenk>
- **10. 2. 2023. Plenarna sjednica za 1. tematsko područje**
<https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-3-20230210-mans>
- **12. 2. 2023. Plenarna sjednica:** <https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-3-20230212>

4. Rezultati glasovanja za konačne preporuke

Br.	Naslov	Za	Protiv	Suzdržani
1	Lokalni uzgajivači za sretnije potrošače: Manje rasipanja, više održivosti	120	15	5
2	Okusi doma: Javna i privatna potpora lokalnoj poljoprivredi radi smanjenja rasipanja hrane	119	9	12
3	Dijeli, ne rasipaj!	93	31	16
4	Razmjena podataka i primjera najbolje prakse iz cijele Europe	97	27	16
5	Prikupljanje podataka iz cijelog lanca opskrbe hranom	101	28	11
6	Neka se glas građana čuje: Sudjelovanje građana u europskoj prehrambenoj politici	91	37	12
7	Upravo ubrano: Vrijednost sezonske hrane	103	26	11
8	Mreža za razmjenu hrane na razini EU-a	84	41	14
9	Planiranje kupnje i preraspodjela	85	38	16
10	Uživajmo bez rasipanja u restoranima	113	17	9
11	Sav otpad ima težinu	73	48	18
12	Obvezni sustav izvješćivanja radi transparentnosti te kazne i nagrade	68	56	15
13	Zakonodavstvo na razini EU-a o uništavanju neprodanih prehrambenih proizvoda – pristup uzajamnog učenja u svim državama članicama	109	20	10
14	Transparentnost u području rasipanja hrane za vidljivost i provedbu mjera	102	22	15
15	Inovacije u području ambalaže i upotreba ambalaže u skladu s potrebama	116	18	5
16	Proširenje definicije rasipanja hrane kako bi se sačuvala neobrana hrana	110	19	10
17	Poticanje odraslih da mjere protiv rasipanja hrane smatraju prioritetom	113	20	6
18	Informiranje o prehrani i održiva prehrana u osnovnim i srednjim školama	123	9	7
19	Promicanje i potpora za aplikacije i platforme za dijeljenje hrane koje međusobno povezuju potrošače	97	25	17
20	Čuvanjem hrane štedimo novac: Europska kampanja protiv rasipanja hrane u suradnji s trgovcima hranom na malo četiri vikenda godišnje	98	31	10
21	Zaustavimo rasipanje hrane: Tjedan za informiranje o rasipanju hrane u školama	116	16	7
22	Pružanje informacija potrošačima o tome kako svjesno i samostalno doprinosti smanjenju rasipanja hrane te kako obraditi, očuvati i ponovno upotrijebiti proizvode prije i nakon što im prođe rok (datum „upotrijebiti do” sigurnosni je datum nakon kojeg se proizvod ne bi smio konzumirati; datum „najbolje upotrijebiti do” datum je do kojeg proizvod zadržava optimalnu kvalitetu)	108	26	5
23	Standardizirana praksa na maloprodajnoj razini za promidžbu proizvoda kojima se bliži kraj roka valjanosti.	109	18	12